

Koren Zailckas

Moeder, moeder

Vertaald door Mireille Vroege

2014

DE BEZIGE BIJ
AMSTERDAM

Een gezin is een tirannie waarin het zwakste lid de dienst uitmaakt.

– GEORGE BERNARD SHAW

door de mist is het onmogelijk
de brandende ogen
roofzuchtige klauwen
muil
te onderscheiden

door de mist
ziet hij alleen
het niets flikkeren

[...]

zonder die benauwende zwaarte
en de dood die het neerstuurt
zou je kunnen denken
dat het een hersenschim is
een ziekte van de verbeelding

maar het bestaat
bestaat zeker

– ZBIGNIEW HERBERT, ‘Het monster van meneer Cogito’

William Hurst

Het eerste wat William Hurst zag toen hij wakker werd uit zijn niet zo heel fijne dromen en zijn ogen opendeed, was haar gezicht. Zijn moeder, Josephine, stond glimlachend op hem neer te kijken; haar blauwe ogen waren mistig omfloerst, er viel zonlicht door haar haar, net zoals bij de blijde Jezus in Wills *Kinderbijbel*.

Op deze zaterdag was ‘moeder’ zowel een zelfstandig naamwoord als een werkwoord.

Achter haar, aan het voeteneind van Wills bed, stond het kikkeronderkomen waar hij de hele zomer om had gesmeekt. Er zaten een pierenbadje voor kikkervisjes in en een rotsrichel waarop de kikkers onder een bladerdak van groene plastic klaver konden doezelen.

Will wist dat hij eigenlijk van opwinding honderduit hoorde te praten. Ze stond te wachten tot hij met zijn vuist zou schudden en uitbundig tekeer zou gaan (niet dat hij het ooit in zijn hoofd zou halen om op het bed te springen). Maar er was iets mis. De timing klopte niet.

‘Ben ik vandaag jarig?’ vroeg Will. ‘Heb ik iets gedaan waardoor ik een extra-speciale beloning verdiend heb?’

‘Nee,’ zei Josephine, ‘je bent vandaag niet jarig. En jij, ventje, bent mijn extra-speciale beloning.’

Ze stak haar hand naar het gezicht van de jongen uit, alsof ze even speels in zijn kin met de pleister wilde knijpen of zijn te lange haar achter zijn oorlel wilde strijken. Maar toen ging de

telefoon, en haar net met handcrème ingesmeerde hand bleef roerloos in de lucht hangen. Ze deed een stap achteruit en dribbelde op haar pantoffels weg om op te nemen. Er viel een zelfklevende krulspeld uit haar haar, die als een klit aan het tapijt bleef plakken.

Het had stil in huis geweest moeten zijn nu Violet, Wills zus van zestien, verbannen was. Vreemd genoeg was het in huize Hurst juist lawaaiiger geworden. Zelfs nadat zijn moeder haar mobiele telefoon had opgehangen, bleef haar stem gespannen klinken en bleef ze druk doen. Will liep achter haar aan naar beneden, naar de keuken, waar de radio al aanstond, op een klasieke zender afgesteld. Kastdeurtjes werden dichtgeslagen. Bestek buitelde door de laden die ze doorzocht.

De rotte-eierenlucht van de ochtenddouche van zijn vader dreef langs de trap naar beneden. Het bronwater was zwavelhoudend. Violet zei altijd dat het in de hel naar zwavel rook. En op plaatsen waar demonen zaten. Als Will zijn moeder moest geloven – en hij had geen reden om dat niet te doen – waren demonen rebellen, net als Violet. Wanneer ze in Gods vriendelijke ogen keken en verkondigden dat ze hem niet meer nodig hadden, vielen ze in ongenade.

‘Is een naamwoord een doe-woord, een verwijzend woord of een benoemend woord?’ vroeg Josephine aan de keukentafel.

‘Een verwijzend woord,’ zei Will tussen twee happen haver-moutpap door.

Door Josephines glimlach – een stralend maansikkeltje, van opzij gezien – kon hij met geen mogelijkheid zeggen of dat nu het goede of het verkeerde antwoord was geweest.

‘Laat ik het zo zeggen,’ zei ze. ‘Welk woord is in deze zin het naamwoord: “Ik weet altijd wat ik aan het doen ben.”’

‘Wat.’

‘Ik zei: welk woord is in deze zin...’

‘Nee, mam. Ik vroeg niet: wat? Ik probeerde te zeggen dat “wat” het antwoord is.’

‘O,’ zei Josephine. ‘O, ik dacht dat je “ik” zou zeggen. Maar ik neem aan dat “wat” in dit geval ook goed is.’

De draagbare telefoon snerpte in zijn houder. Josephine nam op en liep de keuken uit. ‘Nee, dat heb ik toch gezegd?’ hoorde hij haar zeggen. ‘Ik heb een zoon van twaalf met een rugzakje. Zij is een gevaar voor hem. Ik kan haar hier niet hebben.’

Will had een stoornis in het autistische spectrum, en daarnaast comorbide epilepsie. Dat vond hij zelf altijd wel goed klinken: het woord ‘spectrum’ kwam aardig in de richting van ‘spectaculair’. Maar Will wist dat zijn familie zich diep in hun hart voor zijn anders-zijn schaamde, en dan vooral zijn vader, Douglas. Bij Cherries Deli was Will zich er altijd van bewust dat zijn vader naar de jonge voetballertjes starde die daar na de wedstrijd een sorbet zaten te eten. Douglas verlangde waarschijnlijk naar een stoerdere en socialere zoon – een rouwdouwer met een kortgeknipt koppie, die zonder toezicht kon douchen en de trap op kon lopen zonder de zeurende dreiging van een epileptische aanval.

Wills moeder probeerde aan zijn gezondheidstoestand nog een positieve draai te geven. Will had een keer in een bui van zelfmedelijden ‘Ik ben niet zoals normale mensen!’ gesnotterd, en Josephine had hem getroost met: ‘Nee, inderdaad. Godzijdank. Normale mensen zijn dom en saai.’

Will had zijn dubbele diagnose negen maanden daarvoor te horen gekregen, en sindsdien gaf zijn moeder hem thuisonderwijs. Josephine had ooit aan de universiteit gewerkt en was net zo goed als Wills voormalige leerkrachten. Bovendien stemde ze zijn lesprogramma helemaal op hem af. Met rekenen had ze geduld met hem, want het duurde een eeuwigheid voor hij begreep hoe vierkantwortels werkten, en met taalbeheersing zat ze erbovenop; ze ging prat op de kwaliteit van zijn schrift en zijn bovengemiddelde leesvaardigheid.

Violet zei altijd tegen Will dat hij van geluk mocht spreken

dat hij autistisch was. Ze las veel over het boeddhisme en zei dat hij in een vorig leven vast een uitzonderlijk goed mens was geweest. Een geduldig, altruïstisch, heilig soort mens. Dus in dit leven was hij voor zijn goedheid uit het verleden beloond met een verhoogde gevoeligheid. Volgens Violet voelde Will dingen dieper en begreep hij dingen waar de meeste mensen geen oog voor hadden, en daardoor leek zijn dagelijks leven meer op het nirvana.

Josephine vond die belangstelling van zijn zus voor oosterse religie maar niks. Ze hield niet van het gonzende geluid van Violets Tibetaanse klankschaal, van haar houtachtige wierook, van de foto van Geshla in een opzichtig goudkleurig lijstje op haar nachtkastje.

De familie Hurst was katholiek. Elke keer dat Violet met een snoer malakralen in kleermakerszit zat, zei Josephine dat ze die 'neprozenkrans' weg moest doen. In augustus had Violet met haar vaders elektrische baardtrimmer al haar haar eraf geschorren. Will herinnerde zich dat Douglas met een lange bruine pluk tussen zijn vingers de woonkamer was binnengestormd. 'Violet!' had hij geroepen. 'Wat heeft dit te betekenen?!' Zonder haar kale hoofd zelfs maar van haar dvd met geleide-meditatie-oefeningen af te wenden had Violet gezegd: 'Betekenissen zijn de illusie van een gestoorde geest, pap. Je moet ophouden de werkelijkheid in een verbale vorm te willen persen.'

Violet liet zichzelf niet in iemands werkelijkheid persen.

'Violet is onvoorspelbaar,' zei Josephine graag. 'Zodra iemand denkt dat hij vat op Violet heeft, ondergaat ze een gedaanteverandering, als ijs dat in water verandert.'

Toen begon de ellende, met een van Violets gedaanteveranderingen. De 'extreme karakterveranderingen' van zijn zus waren een van de redenen waarom Josephine de afgelopen veertig minuten aan de telefoon had gezeten en over 'crisisopvang' en 'ge-

dwongen opname' had gefluisterd, en nog andere woorden die Will niet in zijn schoolwoordenboek kon vinden.

'Violet is ziek,' had zijn moeder een paar weken daarvoor uitgelegd nadat Violet haar wederom in tranen had gebracht. 'Je weet toch wel dat sommige delen van ons lichaam soms ziek worden?' had ze erachteraan gezegd, terwijl ze haar ogen droogde. 'Dat we soms buikpijn of keelpijn krijgen? Nou, Violet is ziek in het deel van haar hersenen dat haar emoties regelt.'

Will ging ervan uit dat Violets hersenen ziek waren doordat ze met eten was gestopt. Nou ja, niet met alle eten. Violet dronk sinds kort alleen nog maar granaatappelsap of melk, en ze at alleen nog kant-en-klaarrijst van Uncle Ben's of een stinkende combinatie van taugébonen en suiker.

Omdat haar lichaam kleiner werd, begonnen al Violets kleren eruit te zien als verkleedkleren. Ze droeg lange onderhemdjes, nette overhemden van Douglas en broeken met een laaghangend kruis, waardoor ze net een van de veertig rovers van Ali Baba leek. Hun moeder zei dat Violet een gaasachtige hoofdoek droeg omdat de leerlingen op school haar uitlachten om haar kaalhoofdigheid. Maar toen Will het aan Violet vroeg, zei ze dat ze haar hoofd bedekte omdat ze *sallekhana* deed.

'Is dat boeddhistisch?' had Will gevraagd.

'Nee, dat is jainistisch,' had Violet geantwoord.

'Maar ze is suïcidaal,' zei Josephine op dat moment tegen degene met wie ze aan de telefoon was. 'Ik heb een beetje onderzoek gedaan, en dat jainistische gedoe – of hoe je het ook uitspreekt – is een vorm van ritueel vasten tot de dood erop volgt.'

Josephine, nog steeds in haar badjas, zat in elkaar gedoken op een kruk aan het kookeiland. De andere krulspelden waren uit haar bambibruine haar verdwenen, maar ze was te zeer afgeleid geweest om een kam te pakken. De krullen stonden in vreemde hoeken spiraalsgewijs van haar hoofd af. 'Presentatie is heel belangrijk' – dat had ze Will altijd geleerd. Dat hij haar er

nu zo onverzorgd bij zag zitten, verontrustte hem meer dan wat ook, en dat wilde gezien de omstandigheden heel wat zeggen.

Will bleef bij het fornuis staan en probeerde de hechtingen onder de pleister op zijn kin te voelen. Hij deed geen poging om te verhullen dat hij stond mee te luisteren.

‘Ik heb het gevoel dat u wilt dat ik tussen mijn kinderen kies,’ zei Josephine tegen de mysterieuze beller. ‘Ik hou meer van mijn dochter dan ik kan zeggen, maar ik ben doodsbang voor haar. Ze heeft mijn zoon ernstig verwond. Mm-mm. Ja. Ik vrees voor ons leven.’

Woempa woempa woemp. Terwijl de persoon aan de andere kant van de lijn langdurig aan het woord was, was Josephines balpen het enige wat geluid maakte.

‘Ik weet dat wij hier niet de enige slachtoffers zijn. Violet heeft meer last van de gevolgen van haar aandoening dan wie ook. Mm-mm. Dat ben ik met u eens. We hebben geprobeerd de medische zorg voor haar te krijgen die ze nodig heeft, maar we hoeven er maar over te beginnen of ze wordt woedend.’ Ze zweeg en luisterde eventjes. ‘Dat...’ Josephines stem versplinterde. Ze schreef ‘5150 OPNAME’ op haar notitieblok en tekende er sterretjes omheen. ‘Dat vind ik verschrikkelijk. Maar als u zegt dat dit voor haar de beste kans op herstel is, zit er vrees ik niet veel anders op.’

Will voelde een steek van medelijden en hulpeloosheid in zijn borst. Hij wilde zijn moeder net zo graag beschermen als zij hem wilde behoeden. Will was de avond ervoor gewond geraakt, maar eigenlijk wilde Violet hun moeder dood hebben.

Van alle bizarre dingen die de avond ervoor waren gebeurd had Will zich nog het onveiligst gevoeld toen hij zag hoe zijn zus van de andere kant van de eettafel naar zijn moeder keek. Het was Violet ten voeten uit geweest, met haar nek deemoedig gebogen en haar ogen geloken. Iedereen had haar aangezien voor een bescheiden meisje dat hard voor zichzelf was. Maar Will wist wel beter: Violet vond dat zij het bewijs was van ‘nature’ bo-

ven 'nurture'. Zij had de liefdevolle zorg van hun moeder niet nodig om in leven te blijven.

Will liep naar de andere kant van de keuken en legde zijn arm bemoedigend om het ingesnoerde middel van zijn moeder.

Josephine legde haar hand om de hoorn en fluisterde: 'Maak je maar geen zorgen, liefje. Er kan je nu niets meer gebeuren. Dat beloof ik. Ik zorg dat ze je nooit meer pijn doet.'

Violet Hurst

Op haar eerste avond in de crisisopvang van de psychiatrische kliniek lag Violet opgekruld op een brancard op een gang die naar een combinatie van vies haar en lysol rook. Haar brein dampte nog na als een motor die was afgezet nadat er flink gas was gegeven, maar dankzij de vloeibare Norrit die ze eerder op de avond had gedronken, had ze wat meer het gevoel dat ze coherent was en wat minder dat het universum één grote holografische tijdslus was.

Op de brancard tegenover Violet zat een zwaargebouwde Hawaïaanse vrouw. Ze zat recht overeind en keek verwilderd om zich heen.

‘Ik voel een vraag,’ zei de vrouw. ‘Ben ik oké zoals ik ben?’

Violet dacht allereerst aan de privacy van de vrouw. Ze nam aan dat de vrouw hardop aan het bidden was of een onderonsje had met een stem die alleen zij kon horen. Ze deed haar best om niet naar haar te kijken en keek in plaats daarvan omlaag naar de schuimrubberen wegwerpsloffen die ze gekregen had toen ze hier op blote voeten aankwam.

Vorige week om deze tijd had Violet zich telefonisch voor de toelatingstest voor de universiteit opgegeven. Ze had een essay voor Engels zitten schrijven en had geprobeerd om te besluiten of ze nu naar het Halloween-feest moest gaan of niet. Dat alles leek in een vorig leven gebeurd te zijn. Nog geen drie uur geleden was Violet gereïncarneerd als psychiatrisch patiënt. Ze was door drie deuren gelopen die van het slot gedaan moesten wor-

den, en door een metaaldetector. Ze had in een hele reeks beker-tjes geplast en er was uit beide armen bloed bij haar afgenomen. Ze had haar kleren moeten uittrekken en had een pyjama gekregen die weigerde om haar middel te blijven zitten.

De Hawaïaanse vrouw ging verder met haar griezelige aan-roep. ‘Waarom mag ik mezelf niet zijn? Wat is er dan zo naar aan mij?’

‘Ze heeft het tegen jóú, hoor.’ Dat was afkomstig van de jonge Puerto-Ricaanse man op de brancard rechts van Violet. Hij lag op zijn buik, met een roddelblad uit de supermarkt tussen zijn ellebogen, waarop hij steunde. Zo te zien scheurde hij systematisch alle bladzijden eruit en Frankensteinde hij de snippers in groteske combinaties weer aan elkaar, waarbij de mond van Angelina Jolie tussen de kin van John Travolta en de kin van Simon Cowell kwam te zitten.

‘Tegen mij?’ vroeg Violet bête. Er waren maar drie mensen in de gang, op het niet-aflatende komen en gaan van verplegers en verpleegsters na.

‘Ze beweert dat ze intuïtivist is,’ zei de man.

‘O.’ Violet wilde niet toegeven dat ze niet wist wat dat was.

‘Oahu daar? Die heeft de gave. Ze raakt bezeten door de mensen om haar heen. Ze voelt wat wij voelen, snap je? Zo’n beetje als *Invasion of the Body Snatchers*, dat werk.’

De vrouw, die plotseling beschuldigend werd, hield op met haar armen te maaien, draaide zich om en keek Violet recht aan.

‘Wie is over jóú de baas?’ vroeg ze streng.

‘Hoor je stemmen of zie je dingen die andere mensen niet kunnen zien of horen?’ vroeg de intakeverpleegkundige een halfuur later aan Violet. Toen moest ze weer aan Oahu denken.

Terwijl de verpleegkundige een lijst met vragen doornam, die ze razendsnel op Violet afvuurde, zat ze te schokken van het huilen en trok ze de ene tissue na de andere uit de doos die op haar pyjamaknieën balanceerde.

‘Heb je in het verleden psychische problemen gehad?’ vroeg de verpleegkundige. ‘Weet je hoe je klinische diagnose luidt?’

‘Nee,’ zei Violet. ‘Twee keer nee.’

‘Gebruik je op dit moment medicijnen of drugs?’

‘Nee.’ Ze zweeg even. ‘Nou, vandaag heb ik na school een paar zaden gegeten die ik van een vriendin gekregen had. Bloemzaden. Blauwe winde?’ Volgens het drugsforum op internet dat Violet en haar beste vriendin, Imogene Field, hadden geraadpleegd, was de LSA die de zaden bevatten een goedkope, legale versie van lsd. LSA zou een gevoel van euforie teweeg moeten brengen, je zou er regenboogkleuren van moeten gaan zien en je zou iets moeten gaan voelen wat één gebruiker ‘een algeheel gevoel van prettig naar de klote gaan’ noemde. Maar wat als een leuke middag met vrienden was begonnen, was toen Violet naar huis ging om te eten, omgeslagen in een rampzalige trip. Sindsdien was het één groot mentaal kannibalisme geweest. Een vreemde gedachte, maar zo voelde het precies: alsof Violets brein tweederde van zichzelf had ingeslikt.

‘Hoeveel zaadjes heb je genomen? Hoe ging je je daardoor voelen?’

‘Een stuk of vijf? En het water waarin ze hadden liggen weken. Ik voelde me eigenlijk vooral misselijk. En ik kreeg kramp in mijn bovenbenen. Ik geloof dat ik ook giecheliger werd, en later was ik helemaal van de wereld. Maar toen kwamen mijn ouders me halen.’ Violet voelde dat de tranen weer begonnen te stromen. ‘Of heb ik het bij ze verbruid?’

Na school waren Imogene en zij naar het huis van de familie Field gegaan, waar Imogenes broer Finch en zijn beste vriend Jasper hun een weckfles hadden laten zien met water, citroensap en de gemalen restanten van de blauwewindezaadjes die ze in de koffiemolen van de familie Field hadden verpulverd. Meneer en mevrouw Field, die liever hadden dat je Beryl en Rolf tegen ze zei, waren in hun appartement in Manhattan, waar ze een afspraak met een nieuwe oncoloog hadden.

Finch verzekerde iedereen ervan dat het biologische zaden waren.

Imogene stelde voor om er wat gember bij te doen, voor het geval ze misselijk zouden worden van het brouwsel.

Jasper wist niet of het mengsel wel krachtig genoeg was, dus schepten ze in elk glas nog vier of vijf zaadjes, alsof het garnering betrof.

De smaak was niet eens zo vies geweest. Het had Violet aan kweekgras doen denken. Jasper vond dat het meer naar heel slappe warme chocolademelk smaakte. Aanvankelijk had het niks gedaan.

‘Wat gebeurde er toen je het aan je ouders opbiechtte?’ vroeg de verpleegkundige.

‘Ik keek naar mijn moeder, en zij was een heel ander mens. Maar het was ook alsof ze altijd al een ander mens was geweest. Alsof ze aan het eind van elke dag, als er verder niemand is, haar eigen lichaam uittrekt. Ik weet dat die drugs de boel gewoon vervormen, maar als vergelijking, zeg maar, klopt het wel.’ Violet wreef in haar ogen. Haar oogkassen deden pijn.

‘Kunnen jullie het als gezin een beetje met elkaar vinden?’

‘Nee.’

‘Laten we even teruggaan naar wat er vanavond is gebeurd. Ik weet dat je van slag bent, maar dit is belangrijk. Zou je me iets meer kunnen vertellen over de mishandeling?’

Het woord ‘mishandeling’ gaf Violet het gevoel dat ze tegelijkertijd ondersteboven werd gekeerd, in haar maag geschopt en tot wees gemaakt. Ze was doodsbang voor haar moeder. Ze voelde zich schuldig over Will. Ze was bang dat ze iets gezegd had wat ze niet meer kon terugnemen en dat ze een misdaad had begaan die haar een oranje gevangenisoverall zou opleveren. Als ze zich zelfs maar probeerde te herinneren wat er gebeurd was, had ze al het gevoel dat dat een bedreiging voor haar fysieke veiligheid betekende.

‘Heb je wel eens een zelfmoordpoging gedaan?’ vroeg de verpleegkundige.

‘Ik denk van wel. Technisch gesproken.’ Niettemin probeerde Violet uit te leggen dat het jainistische vasten tot de dood erop volgt niet echt zelfmoord was. ‘Het is meer een soort vredige manier om je lichaam op te geven. Je doet het niet uit wanhoop, maar eerder uit hoop. Je geeft het leven niet op, je gaat gewoon door naar de volgende fase.’

Violet vond het heel logisch, maar de verpleegkundige keek bedenkelijk.

‘Vind je van jezelf dat je een “eetstoornis” hebt?’

‘Niet echt. Het is meer een uit de hand gelopen ontgiftingskuur. Ik wilde me gewoon zuiver voelen, alsof al het gif uit me gezogen is.’

Sallekhana was een geleidelijk proces. Eerst vastte je één dag in de week. Dan at je de ene dag niet en de andere wel. Vervolgens schrapte je bepaalde etenswaren een voor een: eerst fruit, dan groente, dan rijst en dan sap. Dan dronk je alleen nog water. Daarna dronk je het de ene dag niet en de andere wel. De laatste stap bestond eruit dat je ook met water drinken stopte, dat je je slechte karma uitvlakte en dat je dan maar moest hopen dat je na je reïncarnatie niet in de volgende nachtmerrie terecht kwam.

Violet keek omlaag naar haar handen. Dit was een nieuwe zenuwtic van haar. Toen ze een maand had gevast, werden haar handen koud en haar nagels blauw. Sindsdien had ze die verstoppt onder dikke lagen Night Sky, een donkerblauwe glitternagellak.

Binnen de betonnen muren van het ziekenhuis had je geen idee of het ochtend of avond was. ‘Hoe laat is het?’ vroeg ze.

‘Tien uur in de avond. Ik vraag het je nog een keer. Heb jij je broer met een mes aangevallen?’

‘Ik weet het niet meer. Dat vraagt iedereen de hele tijd al. Wanneer houden ze daar eens mee op? Ik zeg toch: ik weet het niet.’

‘Vind je dat je in het ziekenhuis opgenomen moet worden?’

Alle gevoel sijpelde uit Violet's armen weg. Een oude angst uit haar jeugd stak de kop op: claustrofobie.

‘Laat me alstublieft gaan,’ fluisterde Violet.

‘Ik weet dat je bang bent. Veel mensen die hier komen vinden een ziekenhuis een eng idee. Maar jij maakt een aantal moeilijke dingen door, en de mensen hier zijn opgeleid om met moeilijke dingen om te gaan. Je bent bezig aan een reis. Het licht is nu uit, maar dat gaat weer aan. We kunnen je nu maar beter even een bed geven, en een pilletje, zodat je kunt slapen.’

‘Ik durf niet naar huis,’ bekende Violet. ‘Maar ik wil hier ook niet blijven.’

‘Dat weet ik, liefje. Maar uit wat je ouders ons hebben verteld begrijp ik dat je dingen gezegd en gedaan hebt waardoor je een gevaar bent voor jezelf en voor anderen. Dus moeten we je hier houden.’

De muren van de spreekkamer leken dichterbij te komen. Violet wierp een hulpeloze blik op de natuurkalender van Audubon die achter de schouder van de verpleegkundige aan de muur hing. De foto van oktober was een bos met Californische sequoia's – zo'n natuurtafereel waardoor iemand zich heel erg geïmponeerd en alleen kan gaan voelen.

‘Voor hoelang?’ vroeg Violet.

‘De komende tweeënzeventig uur.’

‘Er is nog één ding dat ik u niet verteld heb.’

De verpleegkundige sloeg haar armen over elkaar en knipperde één keer met haar ogen.

Violet zuchtte diep. ‘Ik heb mijn zus gisteravond gezien.’

William Hurst

Meestal hadden ze op zaterdag geen les, maar ze waren achter geraakt door de voorbereidingen voor het staatsexamen rekenen dat Will binnenkort had. De staat bepaalde dat leerlingen met een handicap maar vijftig van de honderd procent hoefden te scoren om het examen te halen. Maar zowel Will als zijn moeder vond het belangrijk dat hij op z'n minst vijfenzeventig procent haalde. Met die score was je 'klaar voor het hoger onderwijs', en Josephines uiteindelijke doel was dat Will vroegtijdig zijn diploma haalde en over vier jaar aan de Columbia University ging studeren.

'We kunnen het vandaag wel een beetje rustig aan doen,' zei Josephine. 'Maar wat maatschappijleer geeft misschien afleiding van wat er gisteravond gebeurd is. Daarna moet ik naar het ziekenhuis waar Violet ligt om wat formulieren te ondertekenen. Is dat goed wat jou betreft?'

Will knikte. Hij schikte de baard van zijn verkleedkostuum over de blauwe plek op zijn kin. Hij knoopte de zwarte haarband met strikken van zijn zus als een stropdas om zijn nek.

Al sinds de onenigheid op de basisschool van Stone Ridge afgelopen najaar was Will de ontbijtnis eigenlijk als zijn nieuwe school gaan beschouwen. Daar was natuurlijk enige aanpassing voor nodig geweest. De vertrouwde aanblik en geuren van school waren verdwenen: potloodslijpsel, stinkende broodtrommels, het getik en gesleep van krijt over een schoolbord.

Will koesterde natuurlijk nog wel een paar pijnlijke fantoomledematen: de pauze, boekenmarkten, spelletjes spelen met luie invalkrachten. Toen hij bekende dat hij de wekelijkse karweitjes als ‘bord schoonvegen’ of ‘zelfstudie bij rekenen’ miste, gaf zijn moeder hem de taak om haar orchideeën steeds gelijkmatig vochtig te houden. Toen hij van zijn voormalige klasgenootjes hoorde dat ze een excursie gingen maken om in de bioscoop van Rosendale *Othello* te zien, wist Josephine, in haar eigen woorden, ‘iets veel beters’. Ze was met Will naar de stad gereden om in de Met het echte stuk te gaan zien. Ze had voor die gelegenheid zelfs een nieuwe blazer met koperkleurige knopen voor hem gekocht.

Toen Will zich realiseerde dat hij nooit meer in een schooltooneelstuk zou staan, had zijn moeder het plan opgevat om een eenmansvoorstelling van ‘Annabel Dee’ van Edgar Allan Poe te organiseren. Dat had hij in de salon van de familie Hurst ten gehore gebracht, voor een publiek van Perrier nippende dames, voornamelijk allerlei vriendinnen en golfpartners van Josephine van de Rondout Country Club. Het gedicht had zich in zijn langetermijngeheugen gevreten, en maanden later mompelde Will het nog steeds zo nu en dan zachtjes voor zich uit:

*De engelen, hoog ter hemel verheven,
Benijdden ons twee benee –
Ja! – daarom (wat iedereen heel goed weet,
In dit koninkrijk aan zee)
Sneed de wind als ijs door de nacht en die
Smoorde, vermoordde mijn Annabel Dee.*

‘Waar is de thee?’ vroeg Will aan zijn moeder.

Maatschappijleer begon meestal met een spel dat ‘Thee in het Witte Huis’ heette. Dan verkleedden ze zich allebei als een beroemd persoon uit de geschiedenis, en dan spraken ze samen, in stijl, over hoe ze waren opgegroeid, hoe ze waren gestorven en

waardoor ze beroemd waren geworden. Meestal met ijsstee in een zware kristallen kan erbij.

‘Er is vandaag geen thee,’ zei Josephine kribbig. ‘Doe maar alsof.’

‘Oké.’ Will stond op van tafel en probeerde zichzelf één meter negentig lang te maken. ‘Ik ben opgegroeid in een eenkamerblokhut in Kentucky...’ Hij maakte zijn zin niet af. Hij vroeg aan zijn moeder waarom zij zich niet verkleed had. Ze had zich als Florence Nightingale horen verkleden.

Josephine leek zijn vraag niet te horen. Haar blik dwaalde over een stukje beslagen ruit.

Will wilde per se naar boven naar de slaapkamer van zijn ouders rennen om een kanten kleedje voor zijn moeder te halen, dat ze dan op haar hoofd kon dragen.

Hij duwde de deur naar binnen open en zag zijn vader op bed zitten, met alleen een handdoek om. Hij hield zijn mobiele telefoon tegen zijn oor. Hij sprak op smekende toon, wat helemaal niets voor hem was, heel anders dan de leidinggevende toon die hij had opgezet om Will ervan te overtuigen dat hij bij de padvinderij moest gaan.

‘Ik ben de fout ingegaan,’ zei Douglas. ‘Ik móét je spreken. Als ik in zo’n situatie als nu zit zie ik gewoon geen oplossing. Hoor je wat ik zeg? Ik zie godverdomme geen oplossing.’

Ergens tegen het eind van de smeekbede van zijn vader kwam de deurknop met een knal tegen de kastdeur aan.

Douglas schrok van het geluid. Hij had zijn montuurloze bril niet op en zijn ogen waren dik van het huilen.

‘Sorry, pap,’ zei Will, en hij trok vlug het kanten kleedje van het deksel van zijn moeders mahoniehouten sieradenkistje en deed snel de deur achter zich dicht.

‘Wist je dat papa aan het bellen was?’ vroeg Will aan zijn moeder toen hij weer in de keuken was.

‘Nou en?’

‘Het klonk als een nogal grappig gesprek, meer niet.’

Josephines over elkaar geslagen armen en gefronste voorhoofd alarmeerden Will.

‘Hoe bedoel je: grappig?’

Will pijnigde zijn hersens op zoek naar het juiste woord. Het moest precies zijn, maar ook een woord dat rekening hield met de gevoelens van zijn moeder. Woorden waren heel belangrijk voor zijn moeder, dus waren ze ook heel belangrijk voor Will. Hij kon urenlang het woordenboek zitten doorspitten. Hij schreef hele notitieboeken vol met lange en ongebruikelijke zelfstandig naamwoorden waarmee hij misschien indruk op haar kon maken (*rastaquouère*: iemand die op de sociale ladder gestegen is; *executabel*: iemand die het verdient opgehangen te worden).

‘Niet grappig om te lachen,’ zei hij, ‘maar meer in de zin van vreemd. Misschien dat Violet hem gebeld heeft?’

‘O, Will,’ zei Josephine. ‘Je maakt je nog steeds echt zorgen om Violet, hè? Ik heb toch gezegd dat ze waar ze nu zit niemand iets kan aandoen. Ze laten haar voorlopig echt niemand bellen. Kom, terug naar de thee in het Witte Huis. U was over uzelf aan het vertellen, meneer Lincoln.’

Als Abe ging Will meteen over op het deel waarvan hij wist dat zijn moeder dat het leukst vond. ‘Toen ik negen was, heeft mijn moeder een keer bedorven melk gedronken en toen heeft ze zichzelf dood gekotst,’ zei hij. ‘Ik zei vroeger altijd tegen de mensen: “Alles wat ik ben, alles wat ik hoop te zijn, heb ik te danken aan mijn lieve moeder.”’

Josephines ooghoeken werden sentimenteel en verdrietig. Ze glimlachte flauwtjes en voelde aan de spalk die Will de avond ervoor op de eerste hulp om zijn hand had gekregen. Toen boog ze zich naar voren en gaf een kus op de pleister op zijn kin. Op de een of andere manier deden Wills hechtingen daardoor minder pijn.